

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 34/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Ivetou Rajtákovou, Štúrova 20, Košice, proti postupu Okresného súdu Bardejov v konaní vedenom pod sp. zn. 4Er/11/2016 o návrhu sťažovateľov na zastavenie exekúcie takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľov

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. októbra 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní o ich návrhu na zastavenie exekúcie. Súčasne navrhujú, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prietáhov, priznal každému z nich primerané finančné zadosťučinenie 3 000 eur a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupujú ako povinní v napadnutom exekučnom konaní vedenom na návrh oprávneného [REDACTED] na vymoženie 323 878 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu notárskej zápisnice, v ktorej mali uznať svoj dlh voči oprávnenému na základe zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010. Súdny exekútor upovedomením o začatí exekúcie z 12. februára 2016 sťažovateľom zakázal nakladať so svojím majetkom podliehajúcim exekúcii. Sťažovatelia navrhli 6. marca 2017 odklad

exekúcie a zastavenie exekúcie z dôvodu, že v čase vzniku exekučného titulu, notárskej zápisnice o uznaní dlhu, takýto dlh neexistoval a jeho uznanie je absolútne neplatným právnym úkonom. Uznesením z 27. novembra 2018 okresný súd exekúciu v časti zastavil (čiastočné späťvzatie návrhu oprávneným) a povolil odklad exekúcie do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 1C/563/2015 o žalobe sťažovateľov o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke, ktorá mala zakladať dlh, ktorého uznanie malo byť obsahom notárskej zápisnice. Uvedené konanie bolo následne prerušené do právoplatného skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 2C/46/2019 o žalobe oprávneného o zaplatenie 316 328 eur s príslušenstvom proti sťažovateľom z titulu zmluvy o pôžičke z 20. apríla 2010. Dlh z nej vyplývajúci sťažovatelia mali uznať v notárskej zápisnici (exekučnom titule). Okresný súd rozsudkom č. k. 2C/46/2019-534 z 19. júla 2022 žalobu oprávneného zamietol, tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5Co/8/2023-611 z 20. februára 2024.

3. Sťažovatelia podali 14. mája 2024 návrh na zastavenie exekúcie podľa § 61k ods. 1 písm. d) Exekučného poriadku z dôvodu právoplatnosti rozsudku okresného súdu o zamietnutí žaloby oprávneného, ktorou si uplatnil tú istú pohľadávku, ktorá je aj predmetom tohto exekučného konania. Povinnosť vyplývajúca sťažovateľom z exekučného titulu v čase jeho vydania neexistovala, exekučný titul teda nemá základ v hmotnom práve. Podaním z 21. mája 2024 doplnili svoj návrh v tom zmysle, že je dôvodný aj v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017. Svoj návrh urgovali podaniami z 13. augusta 2024 a 19. septembra 2024.

4. Na podania sťažovateľov reagoval okresný súd prípisom z 26. septembra 2024, v ktorom uviedol, že druhým výrokom uznesenia z 27. novembra 2018 povolil odklad predmetnej exekúcie do právoplatného skončenia konania vedeného pod sp. zn. 1C/563/2015, ktoré dosiaľ nie je právoplatne ukončené. Dodal, že v súdnom spise sa nenachádza návrh či podnet súdneho exekútora na zastavenie exekúcie.

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti odôvodňujú namietané porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov skutočnosťou, že okresný súd do podania ústavnej sťažnosti nevyhlásil exekúciu za neprípustnú a nezastavil ju napriek tomu, že mu 15. mája 2024 sťažovatelia oznámili, že pohľadávka vymáhaná v exekučnom konaní neexistuje. Rozporujú vyjadrenie okresného súdu, že obsahom spisu nie je návrh ani podnet súdneho exekútora na zastavenie exekúcie, keďže v elektronickom spise je uložený ich návrh na zastavenie exekúcie. Z uvedeného usudzujú, že okresný súd nevenuje ich exekučnému konaniu ani minimálnu pozornosť.

6. Skutočnosť, že okresný súd si ani po piatich mesiacoch nesplnil povinnosť zastaviť exekúciu napriek zneniu § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, má za následok, že postup okresného súdu je v rozpore so zákonom, a preto je zároveň porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

7. Dôsledkom vedenia exekúcie sú sťažovatelia osem rokov obmedzení v nakladaní so svojim majetkom a zbavení akejkoľvek možnosti vykonávať zárobkovú (podnikateľskú) činnosť, keďže podstatná časť ich majetku je postihnutá zabezpečovacími úkonmi, a to za situácie, keď záväzok vymáhaný v exekúcii neexistuje. Uvedeným odôvodňujú namietané porušenie svojho základného práva vlastniť majetok.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. S prihliadnutím na predmet napadnutého konania ústavný súd pripomína, že úlohou okresného súdu ako exekučného súdu je „dohliadať“ na exekučné konanie a v tomto konaní je ako jediný oprávnený rozhodovať. Špecifikom exekučného konania je to, že exekučné konanie je spravidla „v rukách“ súdneho exekútora a exekučný súd v rámci exekučného konania koná a rozhoduje len na základe procesných návrhov účastníkov exekučného konania, resp. súdneho exekútora, preto namietat' porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať (napr. II. ÚS 349/2017, IV. ÚS 60/2018, III. ÚS 186/2020, I. ÚS 126/2024).

10. V prerokúvanej veci sťažovatelia namietajú, že okresný súd do podania ústavnej sťažnosti 24. októbra 2024 nerozhodol o ich návrhu na zastavenie exekúcie podanom 15. mája 2024, teda svoju námietku o porušení ich práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov odôvodňujú nečinnosťou okresného súdu v trvaní 5 mesiacov, a to za situácie, keď okresný súd uznesením z 27. novembra 2018 povolil odklad predmetnej exekúcie (bod 4 tohto uznesenia).

11. V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej prerušenie konania predstavuje zákonnú prekážku v konaní, a preto nečinnosť všeobecného súdu z dôvodu existencie takejto zákonnej prekážky neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní (m. m. II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03, I. ÚS 214/06, IV. ÚS 328/09 atď.). Preto obdobie, keď je namietané konanie právoplatne prerušené, nie je možné hodnotiť ako bezdôvodnú nečinnosť a neprichádza do úvahy vyslovenie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Ústavný súd zároveň vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

13. Nečinnosť okresného súdu, ktorá má oporu v rozhodnutí o povolení odkladu exekúcie, je nekonaním z relevantného právneho dôvodu, nemá charakter pochybenia v postupe súdu v podobe zbytočných prieťahov, ale ide o procesným predpisom predpokladaný stav konania.

Zároveň dĺžka konania o návrhu sťažovateľov na zastavenie exekúcie v trvaní päť mesiacov *prima facie* v zmysle konštantnej judikatúry nie je ústavne neakceptovateľná (porov. II. ÚS 599/2021).

14. Z uvedených dôvodov by ústavný súd ani po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne nemohol dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri predbežnom prerokovaní preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

15. Samozrejme, ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval prekročenie akceptovateľnej štandardnej dĺžky konania, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľom, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložili ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

16. Skutočnosť, že okresný súd obratom, resp. v podľa subjektívneho presvedčenia sťažovateľov ešte prijateľnej lehote, nespĺnil zákonnú povinnosť, ktorá okresnému súdu podľa sťažovateľov vyplýva z § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, teda exekúciu zastaviť, nevedie ústavný súd k záveru o možnosti porušenia základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu.

17. K sťažovateľmi odkazovanému nálezu sp. zn. I. ÚS 26/97 ústavný súd uvádza, že v predmetnej veci pisateľ podnetu na ústavný súd namietal nekonanie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo veci jeho podnetu. Ustanovenie § 12 ods. 5 zákona č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov určovalo na vybavenie podnetu dvojmesačnú lehotu, ktorá v danom prípade uplynula 19. apríla 1993. Lehota na vybavenie podnetu však bola postupne predlžovaná až do 10. novembra 1993, preto ústavný súd nekonštatoval porušenie jeho ústavou zaručeného práva na inú právnu ochranu.

18. V okolnostiach prerokúvanej veci dotknutá právna úprava neobsahuje lehotu na rozhodnutie o prípadnom zastavení exekúcie. V spojení so záverom o ústavnej akceptovateľnosti postupu okresného súdu vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov tak ústavný súd nepovažuje námietku porušenia práva sťažovateľov na súdnu ochranu za dôvodnú.

19. Zároveň pripomína, že v systematike ústavy súd primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), a nie základného práva garantovaného prostredníctvom čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietahov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07).

20. Ústavný súd nezdieľa ani názor sťažovateľov, že postupom okresného súdu došlo k porušeniu ich základného práva vlastníť majetok. Zákaz nakladať s majetkom, ktorý podľa Exekučného poriadku podlieha exekúcii, je podľa § 47 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku v príslušnom znení obligatórnou náležitosťou upovedomenia o začatí exekúcie, ktoré vydáva súdny exekútor. Medzi postupom súdneho exekútora, ktorý v zmysle Exekučného poriadku zakázal sťažovateľom nakladať s majetkom, ktorý podlieha exekúcii, a namietaným porušením základného práva

sťažovateľov vlastníť majetok postupom okresného súdu v napadnutom konaní, tak ústavný súd nenachádza príčinná súvislosť.

21. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v časti namietaného porušenia práv sťažovateľov podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru (v rozsahu práva na spravodlivé súdne konanie) a čl. 1 dodatkového protokolu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

22. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľov nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu